

Latweeschi Awises.

48. gaddagahjums.

No. 40.

Treshdeenā, tannī 1. (13.) Oktoberi.

1869.

Latweeschi Awises liids ar fawem peelikum eem malka 1 rubuli fndr. par gaddu. Kas us fawu wahrdu apstellebs 24 exemplarib. wehl weenu dabuhs klabt parwelti. Ja-apstelle: **Zelgawa** Lam. awischi namnā pēe **Zanischewski**; — **Rihga** pēe **Daniel Minns**, teatera un wēhwera eelas ūhri, pēe fw. **Jahra** basnizas jaunaka mahzitaja **Mueller** un pēe **Dr. Buchholz**, leela **Aleksander**-celā Nr. 18. — Wissi mahzitaji, flobmeisteri, pagasta waldisi, skribweri un zitti taatas draugi teek lubgti, lat lassitajeem apgabda to apstellechanu. — Nedaktora adreße irr: „**Pastor Bierhoff**, Ronneburg, pr. Wenden, Livland.“

Nahditajs: Daschadas finnas. Kabds wahrds par mannu reisofchanu Helwegija (Schweiz). Tehva wahrds! Wisjaunakabs finnas. Naudas tirgus. Labbibas un pretšu tirgus. Sluddinashanas.

Daschadas finnas.

No eelschennmehm.

No Rihgas raksta, ka barons James Uexküll effoh taisfisjē kontrakti ar zitteem Franzijas kaufmanniem par jaunu dselfzessku no Pskowas us Vernawu. No waldisas winni negribboht nemt nekahdu palihdsibu. Das dselfzessch ceshoht par Tehrypatu un Willandi un bubschoht 320 werstes garsh. Ikkatra werste malkaschoht 43.000 rb. — Göggingera dahrfsneeka bohti leeli isanguschi dahrfa augli redsami, prohti weena kahpostu galwina, kas well 19 it., weena kahlu fakne, kas well 17 it., weena zulta fakne, kas well 10 it.

No Liwadijas finno, ka muhsu angstojs semmes tehws tik 6. Oktoberi no turrenes isbrauks un bes kawefchanas dohsees us Jarskōē-Selo pēe Pehterburgas.

No Kiewas. Latv. Aw. Nr. 35 sluddinaja, ka Kiewas kaufmanni muhsu angstam Keisarim gribbejuschi zelt lepnus gohda-wahrtus, bet schim tahds gohds nepatika. Tad nu par to naudu gribb zelt ammatneku-skohlu un to fauks par Aleksandra-skohlu. Preeskch teem gohda-wahrteem winni bij salafjuschi 23,500 rubl. un zerre, ka liids 1874. goddam buhs dabujuschi 29,000 rubl. Turklaht Lewin kungs wehl irr dahwinajis 22,000 rubl. Tad ar scho naudu to skohlu gan warrehs zelt.

No Vladimiras gubernijas. 5. Septemberi neganta auka plohsjuſees. Schi auka papreksch pēe Stegow zema skrehja par laukeem un ispohstija labbibas laudsas, tad greesahs us Toropika zeemu un noplehsa wissas 30 mahjas, tad salausa 3 puhsu-weetas mescha, tad mettahs us Wisokowo zeemu, ispohstija 3 namnus un 27 namneem noplehsa jumtus. Schi ouka Schujas aprinkti pa-wissam ispohstijuſi 271 daschadas ehkas. Wehl nau fin-nams, zil leela ta skahde buhs us laukeem. O. P.

Augstojs Keisars Liwadija mahjodams, atmettis wissu ahrigu gohdu un gresnumu; winsch dībwojoh lohti kluſſu sawā pilli. No rihtem agri zellotees, staigajoh pā dahrſu un tad alkā ilgu laiku ar waldischanas leetahm

darbojotees. Daschu reis arri dohdotees jahschus us juhru masgatees. Maltiti ehdoht pulksen 2, walkarinas pulksen 9. Pebz pusdeenas isbrauzoh pēe apkahrteem jaueem apgabbalem un wihna dahrseem. Keisars ar Keisareni brauzoht allaschin weeni paschi, tik retti wehl zitti tohs pawaddoh. Kad Keisars ar Keisareni schowaffar Zlinskojē pēe Maskawas mahjoja, tad zaun augstas Keisarenes gahdaschanu weenas semneku kahsas pebz jauna pahra wehleschanahs notikahs. Keisarene kahdu deenu pa meschu staigadama fatikka noskummuſchu jaunu meitu. Ar scho wallodā eelaſdamees, Keisarene dabuja finnaht, ka meitas wezzaki to speſchoht, laj kahdu wezzu bet bag-gatu atraikni prezroht. Winnai gan kahds jauns puiſis labbaki patikloht, bet wezzaki pēe ta nelaſchoht, tadehk ka patti un arri puiſis nabagi effoh. Keisarene paweh-leja brubtqanam un bruheti katram 100 rubulu doht un turklabt viangas kahsas uſtaſiht.

No Sibirijs. Baikal-esers tā uspluhdis, ka telegrafs esera tuvumā 40 werstes no weetas ar uhdeni appluhdis. Arri Anguras, Selengas un Irkutas uppes tā uspluhduſchas, ka telegraſa stabbus israhwuschas. Ta-deht no ta apgabbala, kas wiņuſis Irkutskas nekahdas telegraſa finnas newarr dabuht.

No Widsemmes. Oselsu zella strahdnekeem starp Kohneſſi un Stukmanniuischu brauzoht nelaine notikuse 14. Augustā no rihta agri. Weens strahdneeks islebzis no ballasta ratteem, gribbedams us mahjahm eet. Bet fawu māses kulli aismirsis rattos, kas augſchpuffe bijusi peekohrta. Gribbejis to nonemt, bet tik ahtri to nau warrejis. Gan zitti strahdneeki faukuschi, laj muhļ nobst, bet tohs nau klausijis. Ohtri ratti pēeskredami to ar fawem raggeem nosituſchi.

No Kursemmes. Tanni 24. Juli I. skohla bres-mihgs grehka darbs notizzis. Tanni deenā maiši zepvoht deenesta meita weenu kulkuli nosagoguſi. Bet ta sahdsiba it drīhs peenakta. Laj gan meitai nau neneela lauma par to darihts, nei ta arri bahrgi rahta, tad ta tomehr zitteem neredsaht un nesinnoht eegahjuſi dahrſā, tur few ribli pahrgreeſuſi un tad wehl liids uppei noskrehjuſi, tur sellā weetā eekridama. — Pahri mehneshus agrahk. I. pilſehtā kahda jumprawa nahwigas sahles edserdama patti

few gallu padarrijuſi. Kungi tai deenestu uſteikuschi un drihs bijis ja-eet prohjam. Bruhtgans arri to effoh at-stahjis. Tadehl laikam no leeplem firdehſteem few gallu darrijuſi.

Kuldiga tanni 20. Septemberi ehrselu un kehwju rahdışhana, kas 4 lihds 6 gaddeem wezzi. Par wiſlabakeem lohpeem dabuhs waj gohda ſihmes waj gohda makſas. Beedribai preekſch tam 200 rubl. dohti. Waijag peerahdiht zaur leegibas ſihmehm, waj no pagasta teefas waj muſchu waldbas, ka ſirgi paſchu audſinati.

No Kurſemmes. A. muſchā pee Kandawas uſgahjuſchi ſchowaffar' dahrſā ſwirbuli, kas pats bijis paſahreſ. Sirni, dohbē ſtahditi un ar garreem ſchaggareem peedurti, brihnum garri iſauguſchi. Kahrigaſ ſwirbuli gahjis tur allach meeletees. Bet weenreis tam kahjas ta ſapinnuſchahs firnu ſmallajās ſtihgās, ka nabadſtuſch nau wairs warrejis tapt wallā. Dahrla puſchi firnu ſchlihdami wianu atradduſchi jau pawiſſam ſakaltuſchu. — S. muſchā atkal atradduſchi laidara augſtā gehwelē paſahrtu beſdeligu. Beſdeligai walgs no ſirga farra ap kafku un kahju bijis apgilpohts un tad zeeti pee ligſdas peetaiſhiſts. Laudis ſtahsta, ka paſchias beſdeligas to darroht. To paſchu arri no ſtahrkeem ſtahsta, ka tee daſchu reis waj nu beſgohdigus waj neſpehzigus ſtahrkus kohku farru ſtarpa eefprausdami tohſe paſkarroht.

No Kandawas pufſes tanni 8. Septemberi. Rudiſi un kweefchi jau ſen. nowesti, bet kuttoht nau tik rafmigi ka pehrnajā gaddā. Kweefchi no auguma bij brihnum ſmuſki, bet ſtipr̄s leetus tohſe reisahm ſafitta weldēs, ka graudi paſlikka fihli un krunkaini un lohli maſ no rijas nahk ahrā. Ausas, meechi un firni mahlu ſemmē it teizami, bet ſmilki waffareji paplahni. Štipr̄s mahlōs kartoffeli leeliskam kruhd. Smiltis gan labbaki, bet orri daudſ ſaſlimmuſchi. Tanni 21. Augustā aplam leela wehtra un ſtipr̄s leetus bij pee mums, ap Kandawu arri kruſha pee laukeem ſkahdi darrijuſi. Šipr̄s mahlōs un leijas weetās tik daudſ falijis, ka lautineem leelu leelajās puhiſch kamehr rudsus dabuja apſeht. Atkal teem, kas preekſch ta leela leetus bij apſehjuſchi, rudiſi nenahza tik drihs augſchā. Zilweiſi weetu weetahm ſlimmi gan ar ballehm, gan ar kafku gan ar augoneem. ſirgi ſtipri ween kahſe. — Tanni naakti no 17. us 18. Juli ſehmes baſniza pee Tukumas aplaupita. Isnemits fuſdraba apſeltihts bilkeris $3\frac{3}{4}$ m ſmagſ ar to wirſrakſtu Elisabeth Maria Philippine v. Lieven, fuſdraba Deewa maiſes dohſe ar to paſchu wirſrakſtu, fuſdraba ſchlihwiſ ar to paſchu wirſrakſtu, ar dſelſi apkalta naudas lahde ar kahdeem 10 rubl. naudas un 1 buttele wihma.

No Widſemmes. Mahjas weefis ſtahsta Nr. 35 par nelaimi, kas 8. Juli kahdā weetā Widſemmē notiſkuſi. Kahda ſtellmaſkara ſeevina katra brihdi ſawu dſemdeſcha- naſ ſtundinu gaſididama, iſgahjuſi gannōs. Jau bijis pulkiens 3 pehz puſdeenas, bet ne lohpi ne ſeevina nau

no ganneem pahenahkuſhi. Mahju laudis tuhliht ja- prattuſchi, ka wairs lahgi nebuhschoht, ſteigufchees uſ mescha, ſeevinu mekleht. To drihs atradduſchi leelā beeſā meschā uſ moſa zellina, kur ta ſlimma paſkdamo bij apmettuſehs, laj wianu mellejoht warretu ahtraki aroſi. Mahti atradduſchi pagallam nohſt un winnas jaunpeedſim- miſ behrninsch arri bijis pagollam. Seewa gullejuſi wee- nās offiſiſ, 2 leeli zaurumi tai bijuſchi wehderā un wiſſa meſſa weetu weetahm ar ſilleem ſlekeem un ſtrihpahm. Noſrattuſchi, ka ſeevinu laikam niknajſ buſlis waſajis, gruhſtijis un mehtajis. Tapat arri moſajſ behrns laikam no ſchi lohpa ſaplehts. Lohpus gan tur nau wairs atradduſchi, bet wiſapkaht ſemme bijuſi nomihdita un ar ſuhdeem nokehſita. Stellmaſkaris tanni deenā nau bijis mahjās. Wiſna ſeevina nemas nau gribbejuſi toreis gan- nōs eet, bet zittas ſeevas to dſinuſchās, tadehl ka wi- naſ reiſa effoh.

No Leepajas pufſes 5. Septemberi. Waſſara muſ biſa ſawada, gan leetus gan filtuma neſſaja, bet leetus deenu bija jo daudſ. Brihnijamees par tahm leelahm naſts falnahm, kas widdus Augustā muſ ſapmekleja un daſchus no falnaſ haliſus auglus dahrſā apſkahdeja. Pebz ſchi aukſta leetaina 2 deenu laika un pebz ſeemela blaſhmas, kas 24. Augustā redſeta, brangs filtum ſbijie, kas atkal weſſelu nedelu peemitta, lihds pehrkona leetus ſiltas fauſes deenās aifſtina. Waſſarej i wehl wiſ- ſur nau ſanemti, ſeemal ſehja jau beigta un ruſiſchi jau kohſchi ſallo ſemmes wirſā, kartoffeli diki truhd, ſirni tahrpu iſehſti, linni no auguma daili, kweefchi diſcheni labbi lezzahs kuttoht, labbaki ka rudiſi. Par waſſareju raſmoſchānu newarr wiſ gaſtees, arri graudi kohſchi un milti balti. Ahbolu maſ, bet pſuhmju irr baggatiba dahrſās, reekſtu un fehnju ne daudſ. — Waſſarai „ardeewas“ fazzidami laj dſeedam:

„Waſſarina aiftezeja
Affarinaz flauzidama,
Rudiſen ſaw' mahſinai
Atnenm puſku wainadſin.“ 2c.

Rihgā ſwehtdeenā 17. Augustā, Schmidta f. mil- tu fuđmallas ar ugguni irr aifgahjuſchās, ſpihkeris, ſta- lis un weena dafka no dſiħwojamas ehkas lihds no ug- guns aifrauti un pelnōs faſkittuſchi. Skahde wiſa pee 40 tuhliſt. rubl. apſpreesta.

No Voroneschās aprinča, no kurrenes tee ta ſauklī: „Bitjugiſchu ſirgi“, kas warren ſpehzigi, zellahs. Šo teizamu ſirgi audjetajſ dſiħwo Schukowkas ſeemā un irr ſemnecks Aſſanasijs Bojew's wahrdā. Kas to leelu wezzumu no 110 gaddeem jau ſaſneedſis un ko Kreewu ſemneeki par „weztehwu Ahſonu“ deewe un leelā gohda un zeenā turr. No ſchi weztehwu Ahſona audſeteem ſr- geem ir no tahlenes Kreewu ſemneeki eegahdajahs un tadehl, ka leeli uſaudſeti ſirgi daudſ ſimts rubl. maſ- joht, tee labprah tukkumelus eegahdajotees un par 1 gad-

da kummelu jau 60 lihds 150 rubl. makfajoh. Buhtu wehlejama leeta, ka arri Kursemneeki us labbaku sirgu **ausfluschanu dohtobs.**

E. F. S.

No ahrsemmehm.

No Wahzemmes. Badenes landtags irr fanahzis, un awises arween wairahl par to runna, ka taggad Badene eedohsees beedribā ar Seemei-Wahzemmi, Franzijas awises jau greifi us to skattahs, to mehr Franzija neko newarrehs pretti darriht, tapebz ka paschais ar sawahm leetahm deewsgan jadarbojahs.

— Pruhfchu waldiba dabujusi dñirdeht, ka tee Schleswigas Dahni, kas gribb suhtih luhgfschanas-grahmatu us Pruhfchu fehninu (Lat. Aw. Nr. 37), jittus laudis ar warru irr pefspeeduschi, sawu wahrdi appalchschibis grahmatas norakstiht; tapebz waldiba issfluddina, ka taudis laudis ar 10 tahlereem strahpehs, kas us preefschu ta wehl darrihs.

No Franzijas. Tas latolu mahzitajs Hiazint (Lat. Aw. Nr. 39) no sawa klosteri schikhrees un dñihwo taggad pee sawas mahfas.

— Waldibas awises fluddina, ka leisars nesfauks likumu dewejus Oktoberi, ka zitti suhtiti gribbesufchi, bet tik 29. Novemberi. Us to paschu laiku arri senatu fasauks.

— Metahl no Parises leels grehku darbs notizzis: weena mahte un 6 behrni irr atraffi nosisti un semme eerahti pee Pantines. Weens zilwels wahrdā Traupmann irr apgeetinahs, kas laikam winnus wissus irr nokahvis, bet teesas wissu scho flepawibu wehl newarr gaisinā west.

No Spanijas siino atkal par dascheem dumpjeem, bet waldiba lihds schim arween irr dabujusi wirsrohku.

— Genuās herzoga raddi tik tad gribboht wehleht, ka schis prinzis tohp uszelts par Spanijas fehninu, kad $\frac{2}{3}$ no wisseem körtes lohzelklem winnu gribb, kad pebz arri wissi Spaneeschki apleezina, ka ar winnu ar meetu un kad beidsoht lihds nahloscha gadda 6. Februarim wissi Spanijā pilnigs meers. Irr redsams, ka wissas schibis leetas gan ta nenotiks un Genuās herzogs arri nepaliks par Spanijas fehniau.

No Turzijas. Starp sultani un Egipites wihefehninu pilns meers wehl nou zehlees. Wihefehninsch negribb, ka sultans Egipites eenemshanas un isdohfshanas apstiprina un gribb arri naudu leeneht bes sultana wehleschanas. Winsch arri taggad wehl nenahfschoht us Konstantinopoli, bet tik tanni laikā, kad Franzijas kiesarene tur buhs.

O. P.

No Seemei-Amerikas. Tanni nafti no 15. us 16. Juli us kahda dñeljella aplam leela nelaime notifkuhi. Nattu rinda bij isbraukusi no Nu-Yorkas pulksten' 7. wakkara. Nattos bij lihds 400 reisneku. Laimigi winni pahr bailigo eeleihu bij pahrbraukuschi un konduktehrs pahrstaiga ja reisu reisahm fmehkejamohs un gullamohs waggonus, luhkodams, woj wissur pareisi buhtu. Reis-

neeki gulleja salda meega mi waggoni skrehja noliktā ohtrumā 25 Amerikaneeschu juhdses par weenu stundu. Us zella waijadseja finnamā weetā reisneku rindai pabraukt garram prezzes rindai, kas par to paschu zellu pretti nahza. Prezzes waggoni nobrauzza katru reisu tanni weetā no ihstena dñelszella nohst un usbrauzza us fahnu zellu, tur tik ilgi pagaididami, kamehr reisneku rinda aisbrauzza garram. Us to weetu abrauzis reisneku rindas maschinists eraudsija us zella kaut kahdu melnu leetu. Zaur lihkeri paskattijees winsch palikka tihri bahls. Prezzes waggonus rinda skrehja wiunnam teesham pretti. Winsch ar wisseem swilpjeem sihmi dewa laj apturroht, bet nu neko wairs nelihdseja, jo bij par wehlu. Abbas waggonus rindas paskrehja kohpā ar brefmigu warru. Ratti gabsahs zitti zitteem wissu, treekdam i un draggadami. Laudis no gultahm tappa issweesti un gandrihs wissas leetas apgahstas. Satreelki rattu gabbali, gustas drahnas un zittas leetas gahja gaisu gaisihs. Reisneekti islezza weenā kreklā no ratteem, nesinnadami kas notizzis un fur palikt. Tee eraudsija, kahda nelaime preefschejeem ratteem bij notifkuhi. Smehkejamee waggoni bij esfweesti ar wisseem reisneekem paschās ugguns leesmās. Grahbt neweenu paschu newarreja. Us weenu zella mallu pastes ratti bij apgahsuschees, us ohtru prezzes ratti; smehkejamee ratti bij scheem abbeem ka jumts uskrahwschees wissu. Dakteris Hallock no gullāmeem ratteem deggofchu rattu widdū bij esfweests. Raj gan winsch it nekur nebij eewainohts, to mehr newarreja tapt ahra. Tannis leesmās winsch wehl fauza: "Es esmu ittin wessels, bet newarru tapt ahra." Kad ugguns nostabjahs degt, tad atradda 19 sadeggschus zilwels. No 150 ratteem tik 11 wesseli valikkuschi. Zaur ko tad schi brefmiga nelaime bij notifkuhi? Prezzes waggonus weddejs gan richtigā weetā un ihstena laika fahnu zellā bij eegreesees, bet gaididams tur bij aismidjis. No mcega usschaudamees, pats ibsti nau finnajis, ko darrijis. Winsch dampfwentili attraisijis, ta ka maschihne fahkusi skreet ar wisseem ratteem reisneku rindai teesham wissu.

Rahds wahrdas par mannu reisofschamu Helwezijā (Schweizē).

Sawas wesselitas pebz mannim scho waffari us Helweziju bij jabrauz. Tad nu finnams bij ja-eet zaur Wahzemmi.

Weens wihrs, kam par fwehtas tizzibas leetahm laikam nou ne jaufmas, par to smejahs, ka Wittenbergu mehds mahzitaji, kad us ahrsemmehm brauz, Wittenbergu mehds apmekleht, fur muhsu tehws Mahrtinsch Lutter dñihwojis un Deewa wahedus turrejis un fur arri winsch un winna draugs Melanktons irr aprakti. Pahrnahkuschi mahzitaji stahstoht sawahm draudsebm par Wittenbergu. It to, par ko schis wihrs smejahs, to esmu darrijis. Un es

leelohs ar so. Paschu pirmu svehtdeenu, so Wahzemmi pawaddijus, taifni vulsten feschobs ar twaileem no Berlines. Bruhschu semmes galwas pilfehta, us Wittenbergas basnizu esmu brauzis.

Bet preefch wehl weenu wahrdian teiffchu. Es speeschku kram fa brahlim rohku, kas lihds ar manni mihlo to kruska fisto, laj arri buhtu Katols, Kreews jeb no muhfu tizzibas. Bet kas par zittu lauschu svehtahm peeminneschanahm smeijahs, to par brahli neturru. Es esmu tehws un ja mans behrns fahks smeetees par Katolu jeb Kreewu svehtahm peeminneschanahm, tad tam doh-schu kreetnus schaggarus. Es esmu mahzitais, un ja manni draudses lobzekli fahks Kreewus un Katolus isssohboht wiina tizzibas peeminneschanu dehf, tad winneem freeni rihzibu doh-schu. Bet laj it zitti fargahs isssohboht mannas tizzibas svehtas peeminneschanas. Al,zik tu noschehlojams, naboga wihrs, kas tu zittu lauschu svehtas peeminneschanas issmeedams, gohdu dohma pelniht!

Wittenbergā, fa jau tikkus fazzijis, biju basnizā, tanni paschā basnizā, kur Mahrtina spēbziga balss tik beesi at-skannejusi; tanni paschā basnizā, kur wihsch pee durwihs peefittis tohs 95 teikumus, kas tizzibas atjaunoscchanai par stuhera akmini palikuschi un kas diwju nedelu laikā wissā Ciropā bij pasihstami.

Pebz Deewa wahrdeem to mahju apmekleju, kur Lutters dīhwojis; to istabu, kur wihsch ar sawu laulatu draugu Katjchi mittis; es apskattiju to galdū, pee fa Lutters rakstijis, prasts, balts galds. Beidsoht gahju pee Elstera wahrteem, kur leels ohsola cohks to weetu eesihme, kur Lutters fadedsinaja pahwesta nolahdeschanas grahmatu.

Wissu to apluhkojis taifni us Helweziju brauzu. Jo sawu wesselibu stiprinaht, tas bija mannas reiso schanas ihstaits mehrkis un dakteri mannim to padohmu bij devuschi, Helwezijā dsert fahlainu uhdeni un peldetees tehrauda uhdeni, kas tur werd is semmes.

Tē nu es dīhwoju netahlu no Italijas rohbeschahm, gareā, schaurā-eleijā. No abbahm pusehm augstas kalnu rindas. Daschi no Scheem milseem bij krohneti ar fnegeemi un ar ledzu. Widdū skaista straume teek ar jattu uhdeni. Schai straumei, In n wahrdā, kas netekl wis tik meerigi, zik Gauje jeb Daugava, bet stipri krahz un schnahz.

Tahs abbas kalnu rindas lihdsinajahs ohlnizei (gatwai). Pee weenas kalnu rindas zelsch ar leelu skunsti fai-fichts. Tur nu jabrauz pa deewsgan schauru zeltu, no weenas pusses kalni, kas fneeds lihds debbesibm. No ohtras pusses besdibbins. Leijā In n straume. Masa fehta ween brauzeju schkirt no besdibbinia. Neretti orri sehtas truhkst. Tē brauzejam gan schausmas zaute kauleem warr skreet. Bet brauzoht dīhs ar schim breschahm ap-raddinahs.

Helwezijā gan irr dauds kalnu, bet mas tihruma semmes. Pee augsteem kalneem lautini semmi apstrahda ar rohku. Un tee kalni neretti irr gauschi augsti un stahwi, ta fa newār saprast, fa winni usrahpuschi, un fa tahdās stahwās weetās wehl warr strahdaht. Beens pasteswihs mannim pee augusta kalna rahdijs to weetu, kur preefch diweem gaddeem weena wezza feewa feenu taisijsu, isslib-dejujs, nokrittujs un fa tikkufe sadraggata, fa us weetas bijujs pagallam. Es netizzu mis, fa muhfu Widsemmes un Kursemmes semnekeem patiktohs. Helwezijā buht par semnekeem.

Gohwīs un tellus Helwezijā pa to laiku gandrihs nemas ne-esmu redsejis, bet wehrschus ween. Gohwīs un tellus pawaßarā usdenn us kalneem, kur teek ganniti. Tur ganni ar faweeem gannameem pulcem wissu wassaru dīhwo un no peena feeru taisa. Seemas cesahlumā at-kal leijā nahk.

Sirgu Helwezijas semnekeem gandrihs nemas nau. Winni wißwairahk ar wehrschem brauz. Schee lohpini irr par brihnumu skaisti, maksa dauds naudas un irr warren spēbzigi, ta fa brihnischligas nastas welk. Winni pee raggeem teek eejuhgti un gauschi lehnitinam sawu zellu staiga. Daschi orri ar ehseleem brauz. Neretti orri sunnus reds leelas nastas welkoh. Urri Berlinē reds wahgus, kur puika un fungs preefchā juhgti.

Helwezijas sirgi nau wis tik skaisti, bet warren stipri. Diwi sirgi preefchā juhgti welk milsu wesumu, kas dīh-sahk lihdsinajahs mahjai, ne fa muhfu wesumeem.

Kur mehs 2 sirgus preefchā juhdsam, tur Helwezijā 1 sirgs teek eejuhgts. Kur mehs bes 4 sirgeem newarram peetiki, tur Helwezijā ar 2 sirgeem gan. Es dauds reisahm ar pasti esmu brauzis, 8 zilweijs us 2 sirgeem. Un kas tee par zelleem! Pret stahwu kalnu jabrauz us augfchū un tad atkal no stahwa kalna us leiju. Un kas tee par kalneem! Tahdus pee mums nekut nereds. Kad tu leija tizzis, tad kalna gallu ar moblahm ween redsi. Nemias neware saprast, fa tee smaggi wahgi (ratti) us leiju tikkuschi. Un prohti: fa? — Bilnōs rikschōs. Tas zaute to ween warr notikt, fa zelsch pret kalnu un no kalna gresschahs it fa tschuhfska. Preefch labbs gabbals us labbo rohku teek braukts. Kad zelsch papefchi gresschahs pavissam us kreiso rohku un fa weenumehr, lihds kamehr leija skaft. Schee rinkodamees un gressdamees kalnu zelli isskattahs gluschi ehrmigi. Pee apkahrtgreeschanahs tee pasteswihi, it fa jo bailigeem brauzejeem par spītu, it-reis jo pilnōs rikschōs laisch. Besdibbins weenumehr no weenas, kalna muhris no ohtras pusses. Kad eet flifti, tod nekahdas glahsfchanas nau. Jo kalna muhri tu newarri usrahpt un besdibbinia bes falauftahm rohlahm un kahjahm newarri aissneeght.

Taggad, kad pats Helwezijā esmu bijis, to stabstu labbahk warru saprast, kas skolasmaisē nummurā 38, lappa 47, lassams: „Missionaris.” — Ta eeleija,

für es d'shwoju, Engadin wahrdā, wišapkahrt no kalnu rindahm aprinkota. Tux ween no eeleijas warr laukā tikt, fur ar leelu skunsti un ar leelu naudas tehrinu zelsch pahfkalneem taisichts. Bezzōs laikōs Helwejīja tahdu skunstes zellu nebij. Kā tad nu karrapulki no ahrenes eeleijā buhtu warrejuschi tikt eelschā? Tas jau newarreja buht. Un ja tomehr tee sweschineeki eedrohshinajahs, bes zella tohs kalmus pahfkahpt, tad tohs pee pafchias pahfkahpschanas drihs warreja isdeldeht.

Nu arri es ihsti prohtu, kapebz masa Helwejīja leelai Austrijai warreja pretti turretes un tohs Austreeschu karrapulkus nolectaht, kas eedrohshinajahs, tohs kalmus pahfkahpt. Tee milsi, tee kalni, tee bija Helwejījas ihstee aifstahwetaji. Tee wairahk isdarrija, ne kā bisessahles un leelgabbali spehj isdarriht.

Engadina semneeki, kā leekahs, no hawem augsteem, stuprem kalneem mahzijuschees, fewim ehkas buhweht. Jo semneeki ehkas isskattahs kā masas pillis. Wissas ehkas no almineem buhwetas, trihs libds tschetras tahschas ieb behninus augstas, ar beeseem muhreem un maseem lohgeem, it kā freposti.

Tehwa wahrdā!

(Beigumis.)

Bezzōjs Stammers ar labbo rohku sawu dehlu rahwa pee sawahm kruhtihm, kamehr tas ar kreiso rohku wezzo sunni turreja, un tā wāsch abbus ar leelu preeku ap-kampa. „Mahrtin, eij sawā kambari un mettees us zelleem un pateizees par Deewa schehlästibū un tehwiſchku gahdaschanu!“

Tehws tahdā wihsē bes kahdas tuvalas isskaidroschanas d'stuna dehlu pa durwihm ahrā, un tad wāsch greeſahs atpakkal pee wezza sunna un sanza: „Waktneel, kas to warreja dohmaht, ka tu wehl eſſi d'shws!“ un wāsch mihi glabstija sunna garro spalwu. „Bet nu tu eſſi wezs un nespelzigs; taggad tu gan manni nespelku atrast besdibbenā; bet nu tewim orri eefahlsees lungu deenas! dabusi filtu weetu aifrahnsē un ifdeenas suppu un gallu ehst; pag', pag', tu uſtizzams lohpinsch, tawa lab-flahschana tuhdal eefahlsees.“ Namma tehws gahj pee ſlapja, nehma ſkuttulu ar gallu un noſehdahs plahna widdū un gressa prahwus gabbalus, tohs sunnim pafneeg-dams. Bezzōjs suns nelikahs wiſ. luhgtees un Stammers to mihi glahſtidsams barroja, ka putteja ween.

Pafchā ſchinni darbā eſſofcham, namma mahte Anna eenahza un ſafitta plauſtas wirs galwas, kā ſawu wihrū beedribā ar fweschū sunni ceraudſija gar ſemmi pee gallas ſkuttula fehſham. „Mans Deevs,“ tā winna ifſanza dihwodamahs. „Kas tad tas! Gallas zeppeti, ko es preeſch Marijas uſnemſchanas us rihtdeenu taupiju, tu funnim atdohdi — tahdam nelohſcham funnim?! Mih-

laſs wihrin,“ winna it ruhpiga fazzija, „waj tu eſſi weſſels? Jo tā nemehds darriht zilweks, kām irr weſſels un pilns prahts.“

Laj tik paleek laj, wezzene,“ Stammers atbildeja, „ſchē kahsu deenas preeſchwakars tohp ſwinnehts. Ja, ja, manna mihi la wezzene,“ tā wāsch libgfmā prahtā gawileja un funnim wiffu to zeppeti atdohdams, no grihdas paſehlahs. „Nu buhs kahſas, luſtigas kahſas!“

„Ak, Mahrtinsch ne-iffkattahs tahdas mohdes, ka winnu warretu eepreezinah!“ mahte gaudojahs.

„Nu, nu,“ wezzajs atbildeja, „wiffas tawas bailes un raises mittees, un mans dehls Mahrtinsch buhs — kād preesteris winnu ar Mariju-falaulahs — tikpat laimigs,zik es biju laimigs, kād es tevi, manna mihi Anna, weddu pee altara, un — to es tew falku — kahſahm buhs buht pehz wezza Baireeschū eeradduma, tā kā muhſu kahſas bij. Papreeſchu ees muſikanti, tad ees walkara brahlis ar deggoſchu waſka kahſu-wazzi rohkā, tad bruhts-pahris ſawā tehwu tehwa mundeerinā un ſcheem pakſat preezigee kahſu weesi. Sebbahk ir mehs, mahf, kahdu danziti danzoſim tāpat, ka toreis, kād mehs ſawas kahſas ſwinnejahm. Kad tad heidsoht wifs kahſu trohſnis un wiffa gawileſhana buhs pagallam, un mehs atkal fluffumā ſawā kambaritſi ſehdesim, tad es ſawu zeppuri nonchmees un mehs abbi rohkas ſalikkuschees ſlaweſim Deewu fazzidam: „Tas Kungs irr wiffu labbi darrijiſ, Alleluja!“

Mahte Anna arween wehl ruhpiga luhtoja gan us ſawu wihrū, gan us funni, gan us teem nograuſteem kanleem, ko ſuns aifrahnsē neſſa paglabbah, gan us balti iſbehristu iſtabas grihdū, ko ſuns bij nokehrnojjis. „Iſtahſti jel,“ tā namma mahte praffija — — „Neka, neka neſtahſtischi,“ wezzajs eefauzahs, „par ſtrahpi par to, ka tu manni ar ſawahm ſeekahm ruhpem un waimanahm tā eſſi baidiujſe . . . bet nu no ſchi brihſha ſeewas wal-dischana ſchē aiftahſees.“ To fazzidam, wezzajs abbas rohkas ſahnōs atspeeda un kruhtis iſgahſa, „un ka laj redſi, zik geeti es to eſmu apuehmeeſ isdarriht, tad diſtri: Mahrtinam ſchinni paſchā ſtundā iſ mahjahm buhs iſeet un drihsahk nebuhs pahrnahkt, kamehr mehs prezziſas ſwinneſim.“ — „Eh klausées, Zehkab,“ tā wāsch pa lohgu uſfauza ſawam kalspam: „Eejuhds mannam dehſam to ſchlimmeli, winnam tuhdal ja-iſbrauz; bet preeſchmannis eejuhds jauno behro mannos baſnizas rattos!“

„Mihlajs Anton,“ ſeewina luhdſa it noſkummuje, „ko tu darri!? Mahrtinsch laj iſbrauz taggad, fur katra brihdi winna bruhete gaidama, ko wāsch wehl nekad nau redſejis! Ta jau buhtu leela nepecklahſiba un rupjiba.“

„Zeet kluſſu!“ Stammers pawehleja rupjā balſi „ee-runnas negeld; kā wihrā galva pawehl, tad ſeewai buhs kluſſiht — us wahrdū . . . Mans dehls laj brauz bit-tēs Dohbjā; es braukſchu winna bruheti prettim; Tu eij ſuknā un klehti un gahda par wiffu, kas buhs waijadſigſ

us kahsahn. Tä buhsim kats sawā waijadfigā, geldigā weetā." Namma tehwā fakampa sawas seewas abbas rohkas un apgreesa winnu rinki, kā pohli apkahrt, un tāhdā lihgsmā prahātā winsch dewahs pa durwihm ahra; bet wehl reis apgreeses, winsch luhdsā ar mihleem wahreem: "Mahf, mihska mahf, tam sunnim nedarri pahri, kad es nebuhschu mahjā! Sinni, mahf, tu to funni, fcho teizamu lohpinu, tuhdak p e hz sawā wihra un dehla jeb jaunuves mihlesi."

Namma tehwā isgahja un Anna duddinaja fewi: "Deews finn kas wihram notizzis! Tahds winsch nelad nau bijis; winsch tatschu mannas firdsbailes neliks apfmeeklā! Ak, ne," tā winna issauza ar mihledamu ustizibū: „to Antons nedarra; us to winnam par labba firds; bet tur zittai kahdai leetai waijag buht starpā. Reds, tas wezzajs, nekohschojs suns! Tomehr ko laj darra; winsch luhdsā, ka laj to kohpjoht... ak, mannu deeniu, tohs fleskus grihdā, ko winsch ar gassu eetaifjīs, nelad wairs ne-isdabuhs; un tee kahsu deenā mannai spohdribai padarrihs kaunu."

Dehls patlabban eenahza istabā un fazzija mahte ar-deewu. Tuhdak arri tehwē eenahza eelschā, skubbinaja dehlu us braufschānu un isneffa pats wezzo sunni, kas newiffai labprahf sawus kaulus aiskrahfnē negribbeja at-staht, kā masu behrnu, un eelikla Mahrtinam rattōs.

Drihs nu dehls aissbrauza. Pehz kahda stundas laika arri behrajs aissrikshoja ar tehwa ratteem.

Anna weena patte palikka mahjās. Kad nu newarreja isprast, kas ihsti buhschoht, tad ta paklaujja wihra wahrdam, aprehkinaja un apspreeda wissu, kas preefsch kahsahn bij waijadfigs; jo tas winnai lohti patikka, ka Antons bij apsohljees tahs kahsas pehz wezzas tehwu wihses isrikteht, tapat kā zitkahrt winnas kahsas fwinneja.

Marija bij atbraukuse. Winnas rahma, lehna dabba un winnas lohti pasemmigs prahfs mahtes firdi drihs uswinneja un winna ohtrā deenā fazzija sawam wihram: "Marija irr weens brangs behrns, ihsti deewabihjiga, prahftiga meita. Kad tu tik winnu redsetu faimneezibā strahdajam! Wiss winnai eet no rohkas un pee wissa winna irr saprattiga. Es tam behrnam leelu pahrestibu esmu darrijuse, eekam to redseju un pasinnu. Es dohmaju, wiha buhschoht kahda istabas jumprawa, kas no darba bailiga, par kahdahm jau Italeetes irr isdaudfintas. Bet tāhdā winna nau wis; winnai irr kreetna firds un tikkusches rohkas. Mahrtinam waijadsetu buht tihri apstulbotam, kad winna tam nepatiku. Kaut tik wehl weentreis tu mannim darritu pa prahtam, mihska wezzi," tā winna, wihra waigus glahftidama, fazzija „un wehle-tum Mahrtinam pahrnahkt. Es tizzu drohjichi, kad winsch tik kahdas deenas winnu usluhktu, kad winna firds pah-rehrtitohs un winsch paliktu vreezigs."

Stammers kahwa fewi glahftiht, bet atbildeja it meerigi: „tas sehns to meiteni dabuhs redseht, kam winna tam gredsen pafneegs."

Anna nopyuhtahs par sawa wihra patgalvibū un gahja eepihkupe pee Marijas. Bet arri fchē winna ne-atradda pilnigu meeru. Marija gan winnai usfmaidijsa, bet tatschu warreja manniht, ka winnas azjis nupat offaras bij karrajuhschahs, ko winna zenfahs pafleht.

Prezzibas deena atnahza. Istaba bij ispuzzeta un is-gresnotā. Arri tauku fletki is grihdas bij discheni isdschti. Us galda ta retti bruhketa, rakstamu leetu dohse stahweja ar tinti un spalwu, un tai blakkam buttele ar wihnu un tukfchi glahsi; jo teesas fungs, kas atnahks laulibas kontrakti faraksthi, irr gahrd-ehdis un fmasku dsehreenu pa-finnejis un ar allu winnam nepeeteek. Metahk no Kristus bides eerang arri semmes tehwa bildi karrinajamees. Wissā mahjā wehl flussums walda. Marija arri wehl ne-rahdahs, winna kawejahs sawā kambari Deewu luhg-dama. Mahte staiga apkahrt nemeeriga un eeruhpuse. Jaseps jau walkar aissbrauzis Mahrtinam, sawam jouni-bas draugam, pakkak, un laikam katra brihdi warretu pahrbraukt; tad ar prezzibahm waijag buht waj nu fchā waj tā. Namma tehwā ween sawu preezigu garru irr pa-turrejjs. Nupat augsti mahzibts teesas fungs atnahk. Tikko apfweizinaujfchees, tee kahdus wahrdus bij mihju-fchi un wezzajs fungs kahdu glahsi wihna eedsehris un spalwu un tinti pahrebadis, tē ratti eebrauz fehla. „Mahrtinsch mahjā," issauz mahte ar gruhtu firdi.

"Pafauz mannu Mariju," tehwā pawehl sawai faimnezei.

Anna paklauza, un no weenās pusses eenahk Mahrtinsch no oħras pusses Marija; bet winna azjis nolaiduse tuwojahs nomma tehwam. Mahrtinsch paleek stahwoht, ka stabs; winsch sawahm azjihm negribb tizzeht; winnam firds usgawile preekā, bet winnam peetrulkst bals, un tehwā ar pajeltu pirstu pawehl flussum zeest. Wezzajs Stammers fakampj bahlahs, drebbedamas Marijas rohku; winsch gribb pafmeetees, bet tee fmeekli winnam pah-rehftschahs par weenteesigu pateesibu, un ar aissustinatu firdi wihns waiza: "Marija, tu manna dñiħwibas glah-beja behrns, waj tu gribbi mannam dehlam par feewu buht?" Marijas azjis lubkojahs arween wehl us semmi, winnas lubpas ne-atverrah. Mahrtinsch paleezees us preefschū un klausahs ar pukstedamu firdi. Tē nu ta meitscha irr pahrwarrejuje sawu firdi un lehnā balsi ta atbild: "Es gribbu winna feewa, es gribbu jums paf-klausiga jaunuwe buht."

"Ak, mans Deews!" laimigajis Mahrtinsch issauza. Pee scheem wahreem Marija pajell galwu — un — eerang Mahrtinu. — sawu mihsaku. —

Wissu klahbtuhdamu azjis rauda un tatschu wissi irr preezigi un laimigi, pahrpahrim laimigi! —

Bezzajs Stammers, sawu seewu apkampis fakka: „Waj reds, mahl', ka tew bij netaisniba ar sawu weltu bailoschanohs. Winni, tee jaunee laudis, jau ſen paſſinuſchees. Marija irr ta, ko Mahtinſch irr mihlejis.“ „Gakki jel, mihtajs wihria, ka tu to finnaji?“ Anna waizaja.

Namma tehwes rahijsa pasmeedamees us aiskrahſni: „Tas funs bij tas iſteizejs.“

„Tas — ?“ mahte eefauzabs, „tadehl tad to wezzo funni ta mihleji?“ „Ne tadehl ween; bet, mahl', tu effi valikkuſe nepateiziga; fchiſ wezzajs funs jau irr tas Waktneeks, kas manni zitkahrt besdibbenā atradda, un ta winſch lihds ar Marijas tehwu irr mans dſihwibas glahbejs.“

Bes kawefchanas mahte Anna tezzeja aiskrahſnē, wezzo funni glahſtiht un apmihloht. To winna darrija ar affarahn. Bezzajs Waktneeks nu arri peederreja pee ta lainiga pulzina.

Rahſas noturreja, ka Stammers bij gribbejis un fazzijs. Tahs bij gan kahſas ka kahſas! Kad jau bruhē-pahrs irr lihgſms un laimigs, tad arri wiſſeem kahſinekeem jo lihgſms prahſt rohdahs.

Pa to laiku, kamehr jaunajs pahris ar kahſinekeem bij baſnizā, namma mahte wehl reis wiſſu, ka peenahkahs, pee apklahta kahſu maltites galda nogrunteja un pahrluhkoja. Kad nu baſnizas pulkſtenſ draudſei no baſnizas iſeijoht swannijs, un tanni brihdi neweens zilweks pee winnas iſtabā nebij, tad winna, wezzo funni glahſtida ma fazija: „Meds, Waktneek, nu winni irr wihrs un ſeewa!“

Waktneeks fpizzeja aufis; iſrahdiyahs it ka wiſch to buhtu ſaprattis. — Bet winna deggungs arri ohſchnaja ar labpatiſchanu; jo wiſſu nammu gahrda zeppeschu ſmarſcha peepildija.

Ohtā rihtā gaſminai auſtoht, kad weesi pehz jaufi pawadditas, preezegas kahſu naſts bij iſſchlihruſchees. Stammers, ſawas laulatas draudſenes rohku ſakehris, to mihligi apkampa, fazidams: „Nu es tew warru taſnibu teikt: ir es baidijohs, arrig mans wahrds, ko tam nelaim biju dewis, muhsu behnam nahkſees par ſwehtibu. Bet Deewes wiſſu labbi darrijis — winnam laj peederr gohds!“

„Deewes irr wiſſu labbi darrijis,“ ta apſtiprinaja it no pilnas, preezegas ſirds deewabihjiga namma mahte Anna.

Chr. Sch—g.

Wisjanuakahſ ſinnas.

Bordeaux pilſehtā tanni 6. Oktoberi (24. Septbr.) naſts laikā ugguns atkal iſzehlees kuggu-werftē (kur kuggus buhwe), zur ko kuggi un buhweſchanas materialis gan- drīhs 1 milj. franku wehrtibā ſadegga.

Madridē tanni 6. Oktoberi (24. Septbr.). Dumpineeki lahgu lahgahm no waldibas ſaldateem tohp ſakauti,

trihs ſlaktindōs ween teem 80 tappa noſchauti un 300 faſchauti un fanemti, un kur winni til rahaſhs, no ſaldateem tohp iſklihdiati. Bet jebschu winni no ſaldateem wiſſur behg, un no leelahm kaufchanahm bihſtahs, tad tomeht winneem ildeenas deewegā ſtaudis peekriht, kas ar waldibu nau ar meeru. Dumpineeki jau effoht nodohma-majuschi no wiſſahm puſſehm us reiſi galwas pilſehtam Madrid ūbrukt un waldibu aifdift. Waldibas gandrihs weeniga zerriba effoht winnas ſaldati, kas lihds ſchim wehl neſchaubigi pee winnas ſtahwoh, un ja nu ſchēe winnai paleek uſtizzigi ir us preekschu, tad nu gan warr zerreht, ka ir ſchoreis wehl iſdohſees dumpi apſpeest.

Wihnes bahnhofe tanni 6. Oktoberi (24. Septbr.). Pruhſchu krohnamantineeks no Austrījas augsteem karra- un teefas-kungeem ar leelu gohdu tappa ſagaihīhts un ir pats Austrījas keijsars nahza ſawu augstu weesi apſweizinaht.

Pehterbura gā tanni 26. Septemberi leelfirſteni Olga Feodorownu ſcheligaſis Deewes ar jaunu dehlu apdahwinajis, kas ſwehtā kristibā to wahrdū dabuja leelfirſts Sergei Michailowitsch.

— Telegrafis ſiino, ka waldiba nodohmajuschi no jauna 6 milj. ſiuku ſudraba- un 3 milj. warra-naudu likt kalt.

R. S—z.

Raudas tirguſ,

		Ribga tanni 27. Septemberi 1869.	uspraff.	ſohl.
5%	walſis-aileeneſchanas bilketes ar winnēt.	I. aileen.	158	156
"	"	II. aileen.	153	151
5%	walſisbankas-bilketes	"	87	86 $\frac{3}{4}$
5%	Wid. pfandbriefes, uſſakkamas	ne-uſſakk.	100	99 $\frac{3}{4}$
4 $\frac{1}{2}$ %	" Kurſ. pfandbrief. uſſakkamas	ne-uſſakk.	92	91 $\frac{1}{2}$
5%	Ribgas-Dinab. dſelſgella alſijas us 125 rub.	"	98 $\frac{1}{2}$	97 $\frac{1}{2}$
5%	Ribg.-Dinab.	obligajis us 125 rub.	"	93
5%	Ribg.-Telgan.	" 100 "	108	106

Labbibas un pretſchu tirguſ Ribga, tanni 28. Septemberi un Leepajā, tanni 13. Septbr. 1869. gaddā.

Malkaja var:	Ribga.	Leepajā.
1/3 ſchetw. (1 puhr) ruſdu	275 lihds	2 rub. 85 ſap.
" (1 ") ſweefdu	450 —	5 " — " 3 " 80 "
" (1 ") meefchu	275 —	3 " — " 2 " — "
" (1 ") auſu	140 —	1 " 50 " 1 " 10 "
" (1 ") ſtray	400 —	4 " 50 " — " — "
" (1 ") riupju ruſdu miltu	2 —	50 " 2 " 50 "
" (1 ") vihdeleu	375 —	4 " 50 " 3 " 50 "
" (1 ") ſweefdu miltu	5 —	50 " 5 " — "
" (1 ") meefchu putraimu	4 —	— " 5 " — "
" (1 ") kartoffeli	— —	— " 80 "
10 pudu (1 birſawu) feena	400 —	4 rub. 50 ſap.
" (20 mahz.) ſweesta	450 —	5 " — " 4 " — "
" (20 ") dſelies	—	1 " — " 1 " 10 "
" (20 ") tabaka	—	1 " 25 " 1 " 80 "
" (20 ") ſchlihtu appiau	—	— " 7 " — "
" (20 ") krohna linnu	2 " 40 "	2 " 80 "
" (20 ") brakka	1 " 35 "	1 " 80 "
1 muzzu linnu ſehku	900 —	9 " 50 " 10 " — "
1 ſiuku	950 —	10 " 50 " 10 " — "
10 pudu ſarkanas fahls	—	6 " 50 " — " — "
10 " baltas rupjas fahls	—	6 " — " 7 " — "
10 " ſimalkas fahls	—	6 " — " 6 " 50 "

Latv. Awiſchu apgahdatajs: Gotthard Bierhuf.

S und d i n a s c h a n a s.

No Penkules krohna pagasta teesas zaur scho wissi tee, kam labdas taisnas paradu prassischanas, fa arri mafschanas vee tabs atlikuscha mantas ta Tschaibel mahjas mifruscha **Kristoph Klaasjohn** bupu, tohp usajinat, fawas paradu prassischanas, fa arri paradus libds to. **November 1869** vee augschä minnetas pagasta teesas venest, jo pehz febi termina tee paradu prassisitai mafra netas klausiti, bet ar teem paradu skehvejeem pehz likkumeem tabs darrihts. 1

Penkules teesas-nammä, tanni 6. Septbr. 1869.
(Nr. 25.) Preefschöbd.: K. Neumann.
Teef. skrihv.: Joh. Krafft.

Brantschu tigrus tabs Baufka no 6. libds
11. Oktöberi sch. g. noturrechts. 1

Bauflas Kemmerijä, 9. September 1869.
(Nr. 90.) (Kemmerijä apalkchrakts.)

Par rikti norakut: Buchhalter Beckmann.

Tanni nakti no 19. us 20. Septemberi irr no Sibpeledmuischbas gannibam 2 srigi sagti: weens melns srigs 8 gaddi wezs, ar valtu kreisla pakkatas kahju, valsta sihme us peerti un allis us labbo azz, 40 rubt. wehrts; obre breedis 8 gaddi wezs, 40 rubt. wehrts, ar to sihmi H us labbo piezzi. Kas par scheem sriegem sihmi H sihmi H us labbo piezzi. dabohn **10 rubt.** pateizibas mafas.

Sihpelä, tanni 25. Septemberi 1869.

Muischaskungs J. Grünberg.

30 rubltus

pateizibas mafas dabohn tas, kas tohs tanni nakti us 22. Septemberi Krohna Talses nomadda Kalna Dantscha fatmeelam nosaglus trihs srigus, libds ar teem sagteem vee Krohna Talses pagasta-waldschanas warr usrabdi.

1) Melns srigs 11 gaddus wezs, vee purna mass baltums un pakkatas kahjai bischki baltums, wehrts 25 rubt.;

2) dulli behrs srigs 4 eelsch 5ta gadda, kreches wairahl us kreisla pussi, tschupra starp ausibm, labbi pagazza, wehrts 60 rubt.;

3) dulli behra lehwe eelsch 3scha gadda, labbai pussi fajjas dischuma baltums, wehrts 50 rubt.

Wissi tee, kas schinni gadda Dr-
Iwas skola gribb tikt usneem, teem tanni 30. Oktöberi sch. g., no rihta pulstien 9. jaopeeteizabs vee elshamia un jaopeene: 1) fawa paffe; 2) frustama grahmata; 3) baktu-sibme un 4) mifruschanabs-sihme.

Jelgava, tanni 25. Septemberi 1869.

Kurators baron v. Drachenfels.

Wisseem manneem zeenijameem fundehm par sihmu ka ta pahrdohschana no mannahm **smalhahm rohku-seepelm** taggad irr Jelgava Klein lunga kolonadu (bohles rindu) bohli, us leelahs un fatolu eelas sihra. Luhdsu man to libds-schinnigu ustizzibü arri turpmahk dahwi-nah.

Johann Reinb. Georgj.

Litelmindes muischä tohp jauni un wezzi apdih-wotli **bishku-rohku** pahrdohli. Klaatatas sihmu vee muischbas polizejas.

Baron H. v. Behr.

No jensures atwlehtis. Jelgava, 28. Septemberi 1869. Nr. 101.

To avtekeru-prefschu un pehruju-andele no **Wilhelm Wetterich**, blaftam Pehtera bas-nizai Rihga, pedahwa par lehti tigrus kochentijil un pasta preefsch farkanpehruweschanas; tablaki pel-lelas, fallas, bruhnas, melnas, fillas, dletonas, rosa un fiile-pehruves ar sam Tats vats warr willu pehruweht, libds ar eerahdischanu: fa ja-pehruve, tapat arri wissas mahldeku pehruves. 1

Saufs raangs (meesles) irr ar-weenu vrisch dabujamas Jelgava **Gep-keri bohti** us tigrus plaischa, blaftam Zehra-gasthus.

Jau bruhteta klaweere lehti tohp pahrdohta. Klaatatas sihmu vee dabujamas Jelgava vee

mahzitaja Schulz.

Appalkchrakstais darra sinnamu, fa vee wiina bes sella- un fudraba-leetahm irr wehl dabujamas

jaunfudraba (alfenida)

ehdamas-karrotas, tehj-karrotas, sup-
pes-karrotas, tehjas-seetini, krehjuma-
karrotas, nashi, gaffetes u. t. j. v. v. par to lehako mafsu. Beegas leetas tohp aksal ap-fudrabortas, jeb par pusirkhanas mafsu, vee ismifschanas pret jaunahm neeemtas Jelgava, Katolu-eela Nr. 22, fudrakallejs

E. Dannenberg.

Dohbeles Müller nammä warr dabuhu to trakteeri us thi. Peeteitees turvat vee

F. Müller.

Janki audzinatus anglu-kohkus no dauds wi slabba labam sortehm, **ohgu-** un zittus **truhmus** pedahwa par lehti matju **Nisputte** flumles- un andeles dahrneeks

Jr. Hennings.

Superphosphat,

to preefsch mehloschanas ruseem, mescheem, au-sahm, kartofeleem u. t. v. v. warr brabkht, pahrdohd no fawa lehgera

A. Siebert un beedris

Rihga, leela Zehkaba-eela Nr. 1, blaftam birschai,

Belgiskas wahgußmehre

no wi slabba labas sortes, muzzintas no daschada leesuma un arridsan laustes, pahrdohd par lehaku mafsu

Daniel Minus

Rihga, Wehver-eela, vee linnu-swarreent.

Pirzejeem preefsch pahrdohschanas tohp no zemias praestentes atineetas.

Wissas sortes labbako lampu no 40 kap. un matrah par gabbalu, libds ar teem pederrigeem **dedfinameem materialeem**, schandrinu un petroleumu, irr lehti dabujamas Jelgava, Leelaja-eela, blaftam bekerim Reiter, enlischi magashnē vee

Blumenau.

Wizzaki, kas sawus behrus **fluntes-am-mata** gribb liit ismazhiht, warr maledees pehruvus-zirteja

E. Willmanns.
Jelgava, Leelaja-eela Nr. 12.

Sihdes-kwintes, sarnu- un **pahruiss-tas** (aptibas) seides preefsch njoelohm, gitarehm, schello u. t. j. v., **astrus** (farrus) preefsch fidelbogineem, **kolofonium** un **nohshu-pavipihri** dabuja aksal us jaunu un pedahwa vi-lehtali ta andele no

Friedr. Leonh. Kuyffer.
Jelgava, Leelaja-eela.

Grahmatu sihmu.

Mannä drikk-nammä, Rihga vee Pehtera bas-nizas, patlabban palika gattava un wissur, latwissas grahmatas pahrdohd, irr dabujama:

Wid semmes

wessa un jauna

Laika-grahmata us 1870tn gaddu.

Ar bildehm puschkota.

Swiehki un swiehdeenas irr ar farkaneem boh-stabeem driskeeti.

Laika-grahmatai par veiklumu irr Dr. Mer-ke-la (Latveeschu tautas labarritaja) dsibves gal-juns libds ar Merkela bissi, kas glihti nodrakeeta. Lad wehl te irr laffams jauns stabits, ar to mire-ralku „Bahremite“, lad „Studentu nikli“ un „Zbi stabits“. Bes to wehl peslikts „Zella-rahdstajse senju laudibm, kas Rihgas bohli ko gribb vick.“ Efects mafsa 10 kav. un 100 ne-eefetas 6 rubl.

Ernst Blates.

Vee

J. W. Steffenhagen un debla
Jelgava nupat tappa gattava un wissas grahmata bohstes dabujama:

Wessa un jauna

Laika-grahmata us to gaddu

1870.

Ar bildehm puschkota.
Mafsa eefetas 10 kav.

Drukatis vee J. W. Steffenhagen un debla.